

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Expenditur priuilegium de esu lacticiniorum, & ouorum. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

de ieiunio, *quæst. 5. c. 9. Pedraza in tertio mandato, notab. 14.* Mouentur, quia præceptum continet plures partes: ergo deobligatus ab vna, non censetur ab aliis deobligatus. Non enim ex eo, quod deobligatus es ad carnibus: ergo neque ex eo quod deobligatus sis ad carnium abstinencia, deobligaris ad lege ieiunij. Et confirmatur: quia in aliquibus Bullis antiquis notabatur, dispensatum ad vescendum carnibus, si in reliquis formam ieiunij seruaret, satisfacere ieiunij præcepto, eiusque meritum consequi. Ergo ieiunij præceptum stare potest cum esu carnium.

9. Secunda sententia docet, te liberum esse ab omni alia lege ieiunij. Sic Caiet. 2. 2. q. 147. art. 8. Nauarr. in sum. Hispan. c. 21. n. 25. Tolet. lib. 6. cap. 2. n. 4. Azor. 1. 1. lib. 7. cap. 10. q. 3. Filliuc. 1. 2. tract. 27. cap. 3. n. 52. docere videtur Thom. Sanch. in sum. lib. 4. cap. 11. n. 50. c. 53. quatenus affirmat, abstinencia ad carnibus esse de essentia ieiunij. Idem tradit Suar. 1. 3. in 3. p. disp. 70. sect. 2. Emman. S. a. Ieiunium, n. 11. Henric. lib. 7. cap. 13. n. 13. Villalob. tract. 23. diff. 8. n. 8. Ioann. Sanch. disp. 51. sect. 2. n. 4. Ratio est: quia essentia ieiunij stat maximè in abstinencia ad carnibus: quæ dempta, sicut non manet essentia ieiunij, sic neque obligatio ad ieiunandum, & seruandum alia duo requisita ad ieiunium.

10. Tertia sententia distinguit: Vel tibi concessus est usus carnium, solum quia cibus quadragesimalis nocet: vel, quia etiam debilis es, indigesque virtum recuperatione. Si ob hanc secundam causam concedatur, liber es ab omni lege ieiunij: quia finis concessionis admittit duplicem comestionem, & illatum gratia priuilegium etiam concessum est. At si solum ob nocentem cibi quadragesimalis tibi conceditur usus carnium, nequaquam potes bis comedere: sed formam ieiunij de vnica comestione seruare debes: quia finis dispensationis non tam est quantitas ciborum, & numerus comestionum, quam cibi conditio, & qualitas saluti proprie inimica. Sic Cordub. q. 143. c. 167. Rodrig. in Cruciat. §. 6. dub. 3. Lessius lib. 4. cap. 2. dub. 6. in fine. Valen. 1. 3. disp. 9. quæst. 2. p. 5. Anton. Gomez ad clausul. 7. Bullæ, num. 5. Acosta ibi, quæst. 81. & alij plures.

11. Dicendum igitur est, hanc tertiam sententiam satis probabilem esse, sempèrque in praxi fore consulendam: secundam verò sententiam probabilem esse, & securam, tum ob eius rationem, tum ob Doctorum autoritatem. Neque obstat fundamentum primæ sententiæ: quia esto, præscribatur lege ieiunij, ne bis refectaris: id tamen præcipitur dependenter ab obligatione abstinendi ad carnibus. Quare hæc detracta nulla alia obligatio subsistit. Secus verò, est si ob æratem vel aliam causam solutus esses ad lege binam comestionem prohibente: non inde inferitur, te solum esse ad lege abstinendi ad carnibus: quia illud est minus, accessorium ieiunio: probarique facile potest ex reg. iuris, in 6. Cui licet, quod est plus licet etique, quod est minus. Et idem cui licet esus carnium, licet bina comestio: at, non cui licet, quod est minus, scilicet, bina comestio, licitum debet esse, quod est plus, scilicet, carnes comedere. Deinde non obstat, quod ex Bullis antiquis adducitur, quia illa verba iam expuncta sunt, fortè ne ania daretur adherendi illi sententiæ, & iudicandi, posse essentialiter cum esu carnium ecclesiasticum ieiunium consistere. Quapropter Summus Pontifex solum de his, quibus licent, lacticia, affirmat, ieiunio satisfacere, si in reliquis seruent ieiunij formam, tacitè indicans comedentes carnes ieiunio satisfacere non posse.

12. Tertia difficultas est, an dispensatus ad esus carnium, possit simul cum carnibus pisces comedere? Non est dubium, omnia dispensatione edendi carnes, te posse piscibus vesci, tametsi aliquale salutis damnum sentias: quia obseruandum Ecclesiæ commune præceptum sufficiens causa est permitendi salutis damnum. Quæstio igitur procedit, casu, quo vtaris dispensatione edendi carnes, an simul possis piscibus vesci? Cui quæstioni breuiter respondeo cum Acosta quæst. 80. in Cruciat. Villalob. 1. p. sum. tract. 23. difficult. 8. n. 11. Thom. Sanch. lib. 3. de dispensat. disp. 1. n. 21. & in sum. lib. 4. cap. 11. n. 57. Ioann. Sanch. in select. disp. 51. n. 21. c. 22. Filliuc. 1. 2. tract. 27. c. 3. n. 54. per se loquendo, ne officiat salutis, licere: quia nulla lege esus piscium interdictus est: si autem salutis noceat, legem temperantia violabis leuiter, aut grauiter pro salutis dispensatio, & in documento.

13. Sed quid, si Episcopus sub excommunicatione prohibeat, vt: prohibitum est in pluribus diocæsis, ne dispensati ad esum carnium, simul cum illis pisces edant, peccabile pisces edendo? Respondet Ioann. Sanch. in select. disp. 51. n. 20. c. 21. Si causa excitandi appetitum, comedas pisces, non peccaturum: quia præceptum positum abrogare non debet, quod iure naturali debetur. Neque item, si comedas pisces suas, etiam abique causa, vel in ea quantitate, quæ tuæ salutis non noceat, quare, inquit prædictus Author, hoc præceptum violare tantum cenaberis, quando pisces simul cum carnibus gædes, quorum esus graue tuæ salutis nocentum inferat.

Hæc sententia sustinenda non est, quippe aliena profus est à veritate. Finis namque huius præcepti positum non est salutis corporali fuditorum consulere: sed fidelium adificationi: ne, inquam, dispensati in lege abstinendi ad carnibus voluptati incumbant loco penitentia, quam alij præstant: ipsique præstare tenebantur: quapropter esus piscium, simul & carnium, esto nocuus non sit, prohibitus censetur. Pro esu namque nocuo opus non erat episcopalis prohibitio, cum iure naturæ prohiberetur. Neque permittendus est esus piscium ad excitandum appetitum, nisi fortè in tam leui quantitate, vt in considerationem non veniat. Nam esto, iuri naturali non repugnet, media assumere ad appetitum excitandum: non tamen iuri naturali debetur omnia media assumere: quinimo iuri naturali est conforme ab aliquibus abstinere ob bonum virtutis, præceptorum obseruationem, & fidelium adificationem.

§. II.

Expenditur priuilegium de esu lacticiunum, & ouorum.

1. Quid iure communi statutum sit.
2. Extra Quadragesimam aliqui tenent, oua, & Lacticia iure communi prohiberi.
3. Verius est, sola consuetudine.
4. Quid Bulla priuilegium concedat.
5. Non prodest hoc priuilegium extra Hispaniam.
6. Qui excipiuntur ab hoc priuilegio.
7. Dominicus Quadragesime negari plures, exceptas personam posse vesci oua, & lacticiunum.
8. Oppositum satis est probabile.
9. Quid dicendum.

1. Vt communi oua, & lacticia prohibita esse tempore Quadragesime non solum sub veniali culpa (vt immerito placuit Fagund. de quinque Eccles. præcep. lib. 4. c. 2. n. 6. motus autoritate Glossæ in c. Denique disp. 4. quam Glossa, etiam plures excussiones reuoluerim, inuenire non porui.) sed etiam sub graui culpa, ex dicto c. Denique. vbi omnes Doctores norant apud Lessium de ieiunio, dub. 2. §. Porro, Ioan. Sanch. disp. 51. n. 18. idè hoc pro certo supposito, inquirunt, an extra Quadragesimam vigiliis, & feriis sextis totius anni, feria secunda, & tertia Rogationum sit obligatio ex iure communi scripto abstinendi ab ouis, & lacticiis.

2. Couarr. lib. 4. var. c. 20. n. 15. inquit, vniuersaliter oua, & lacticia vetita esse in omnibus ieiuniis ex sexta Synodo generali can. 16. vbi dicitur: Vsum est, vt omnis Dei Ecclesia, quæ est in vniuerso terrarum orbe, vnum ordinem sequens ieiunium perficiat, & abstinere, sicut ab omni maculabili, sic ab ouis, lacte, & casu, quæ quidem sunt fructus eorum, à quibus abstinemus. Et probari potest primò ex D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 7. & Glossa. Admonitio 33. quæ 2. dicitur, idè in Quadragesima præscriptam esse abstinencia ab ouis, & lacticiis: quia ad carnibus verici trahunt originem, & magnam cum carnibus affinitatem habent. Sed hæc ratio æque militat in aliis ieiuniis extra Quadragesimam, & in omnibus diebus, in quibus esus carnium prohibetur. Ergo, & secundò, Bulla ab indulto edendi oua, & lacticia excludit Patriarchas, Primates, Episcopos, Presbyteros, & c. pro diebus Quadragesime tantum: quæ particula, tantum, inutilis esset, si aliis temporibus, præter Quadragesimam, prohibita non essent oua, & lacticia. Tertio, de essentia ieiunij tria sunt, abstinencia ab aliquibus cibis, abstinencia plurius refectionum, cetera refectionis hora. At de essentia ieiunij quadragesimalis est abstinencia non solum ad carnem, sed ab ouis, & lacticiis: ergo idem erit de reliquis ieiuniis. Fateretur tamen Couarr. in teris iam diu possessis à Christianis hoc ius scriptum contraria consuetudine abrogatum esse, sicut Lessius dicto dub. 2. §. Quoad primum, affirmat Belgio, quibusdam in locis, fere per totam Quadragesimam vesci posse ouis, & lacticiis.

3. Sed recedendum non est à communi sententia Theologorum, & Canonistarum, asserentium, sola consuetudine prohiberi oua, & lacticia in reliquis ieiuniis extra Quadragesimam. Sic habet D. Th. 2. 2. q. 147. art. 8. in corp. c. ad 7. Paludan. in 4. dist. 15. quæst. 4. art. 4. Richar. art. 3. q. 5. ad vt. Quoad dist. 26. proposit. 52. Angel. Ieiunium, §. 5. Syluest. ibi q. 5. Armilla initio. Nauarr. cap. 21. num. 55. Cordub. in sum. quæst. 60. Medin. lib. 1. sum. cap. 14. §. 110. fol. 98. Alcozer. cap. 14. Pedraza in 3. mandato, cap. 14. Lessius dicto dub. 2. & omnes communitè Ratio est: quia nullibi extat tale ius. Nam, quod adducitur ex sexta Synodo non verget. Etenim (vt inquit Quoad supra §. Quiddam) sermo est ibi de sabbatis, & Dominicis Quadragesimæ, in quibus aliqui Armenij ouis, & lacticiis utebantur, quos præcepit sexta Synodus conformari in hac parte cum reliquis fidelibus, quibus iuxta Gregor. ibi cap. Denique, dist. 4. interdicta sunt oua, & lacticia. Deinde non obest ratio

tatio. Nam esto, Ecclesia mota fuerit ad prohibenda lactinia in Quadragesima: quia à carnibus trahunt originem: noluit tamen in omnibus anni ieiuniis prohibere: ne vehementer emungens sanguinem eliceret. Illa verò exclusiua, tantum cuius mentio fit in Bulla. Apostolica est ob consuetudinem alibi in Hispania, & quibusdam Gallie partibus vigentem, vt inquit Nauarr. cap. 21. n. 15. abstinenti à lactiniis in omni ieiunio, vel ad tollendos serculos, qui oriri possunt ex vltu ouorum, & lactiniorum in illis diebus, dum quis dubius, & anceps est, an sit, vel non sit consuetudo edendi lactinia, cuius anxietas quietem operatur securitas orra ex hoc Bulla privilegio. Valquez 1. 2. r. 2. disp. 177. c. 6. n. 54. Ioan. Sanch. disp. 51. sect. n. 19. testatur, in Hispania nullam esse consuetudinem, quæ obligare possit. Nam, cum consuetudo introduci, & conseruari debeat à maiore parte Communitatis, & maior pars Communitatis in Hispania ex privilegio Cruciatæ vescatur ouis, & lactiniis in omni ieiunio extra Quadragesimam, efficitur, nullam vigere consuetudinem posse abstinenti ab ouis, & lactiniis. Ad illud verò, quod obieciatur de essentia ieiunij, respondeo, essentiam ieiunij esse abstinentiam à carnibus, vt carnes distinguuntur à piscibus, non ab ouis, & lactiniis, nisi in Quadragesima, semoto privilegio, & in aliis ieiuniis ratione consuetudinis. Vnde, cum præcipitur ieiunium, directè dicitur abstinentia à carnibus vbiq; & à lactiniis iure communi in Quadragesima, & in aliis diebus ieiunij, dum inualuerit interdicens consuetudo. Strandum ergo est consuetudini ciuitatis, oppidi, vel provincie, de qua nihil certum statueri possum, cum ex factò pendeat. Solum aduocum Nauarr. & communi sententia, consuetudinem præscribi quadraginta annis, ex cap. de consuetudine. His positis.

4. Privilegio Bullæ permittitur, vt in diebus Quadragesimæ, & in omnibus aliis diebus prohibitis omnes fumentes Bullam possint ad libitum vesci ouis, & lactiniis: sed non lardo, aut lagimine, vulgò, *mantea de puerco*: his enim non licet vti, nisi in illis partibus, vbi consuetudo fuerit concepta, & sicut fertur esse in Gallia, & Pona, propter olei penuriam.

5. Circa quod privilegium obserua primò, tibi non prodesse extra regna Hispaniæ existenti, tamen in Hispania Bullam succipiens: quia sic canetur in Bulla Latina his verbis: *Item, vt dicto anno durante, in omnibus, & singulis regnis, &c. & non extra illa*. Et quamuis Commisarius in Bulla Hispanica contineat hanc limitationem: standum est Bullæ Latinæ, quam non potest ipse se transcribere, vt substantiam privilegij mutet.

6. Secundò obserua, ab hoc privilegio excipi Patriarchas, Episcopos regulares, Presbyteros, &c. pro diebus quadragesimalibus tantum. Vnde in reliqua parte anni eis licebit ouis, & lactiniis vesci, siue iure scripo, siue ex consuetudine vesci prohibeantur. Nomine, *Regulares*, omnes Religiosi vtriusque sexus comprehenduntur: sed non Nouitij, qui in odiosis, qualis est hæc restrictio, nomine Religiosi non veniunt, ideoque vesci possunt ouis, & lactiniis, sicuti seculares, virtute huius privilegij, vt bene notauit Cordub. lib. 1. q. 30. aliis relatis Rodrig. in Cruciat. §. 6. n. 9. Fœminæ irem votis solèmbus non abstricte, nullamq; seruantes claustrum, vulgò dictæ, *Beate & Eremitæ*, nullis Religiosis, & obedienciæ regulis alligati, & Commendatarij vxorati, qui non sunt verè Religiosi, et si seruet modum aliquem Religiosis, vt docet S. Thom. 2. 2. q. 186. art. 4. ad 3. codè privilegio Bullæ gaudere possunt. Denique, stantur hoc privilegio Commendatarij militares S. Ioannis, & omnes Presbyteri hexagenarij, vt expressè habetur in dicta Bulla.

7. Superest dicendum, an supra dicta perionæ exclusiua à privilegio edendi oua, & lactinia in Quadragesima, illis vesci possint in Dominicis diebus: Supponit questio, ab hoc privilegio licitè nõ esse illis Dominicis vesci ouis, & lactiniis ex can. illo 56. sextæ Synodi generalis, iuxta Ouadi declarationem: sicque videtur consuetudine receptum: tamen sciam, viros doctos, vt notat Palacios in 4. disp. 15. disp. 8. Emman. Rodrig. §. 6. n. 3. asseruisse, nullo iure Dominicis prohibita esse oua, & lactinia: quia hæc Dominicæ nõ videtur cõprehendi in Quadragesima, siquidè absq; illis quadragenarius numerus cõpletur.

Negant plures Bullæ privilegium prodesse: sic Anglii. q. 9. de abstinentia à cibo. difficult. 7. Rodrig. in explicat. Bullæ, §. 6. n. 8. vbi affirmat, se audiuisse à Commisario sic Pontificem cõsultum de hac re respondisse. Villalob. clausul. 7. n. 11. Henriq. lib. 7. de indulg. c. 13. n. 10. Th. Sanch. lib. 4. c. 11. n. 53. Ioan. Sanch. disp. 51. n. 25. vbi testatur, vidisse declarationem Greg. XIII. de hac re. Et inde sumitur præcipuum fundamentum huius sententia: nam, etiam privilegium extendi non possit ultra voluntarè concedentis, Pontifex concedens hoc privilegium declarat, ad Dominicæ Quadragesimæ non extendi posse. Deinde, quia vt cõstat ex c. Denique. disp. 4. ea, quæ origine trahunt à carnibus, prohibitis carnibus prohibita esse censentur. Denique, quia nomine quadragesimalium dierum, secundum stylum & communem vium Dominicæ dies videntur comprehendi.

8. Nihilominus Cordub. in sum. q. 8. fol. 437. Palacios in 4. disp. 15. disp. 8. fol. 127. Nufio Cabezaudo 1. de penit. in expost. Bullæ, §. 8. sub. 5. Llamas 3. p. c. 5. §. 26. in fine. Anton. Gomez in explicat. Bullæ clausul. 7. n. 7. Villalob. n. 11. & quam plures alij Magistri

fatis probable existimant, privilegium Bullæ pro Dominicis prodesse. Primò, quia per dies quadragesimales non intelliguntur Dominicæ, ex Gregor. in c. Quadragesima de consecrat. disp. 5. iuncto c. Denique disp. 4. Nam esto, antiquitus Quadragesima dies Dominicis comprehenderet, teste Speculatore in ration. diuinor. Offic. lib. 6. c. de Dominica prima Quadragesimæ, & colligitur manifestè ex dicto c. Quadragesima. quia Quadragesima incipiebat à prima Dominica. At Gregor. in dicto c. Quadragesima. dies Dominicæ à Quadragesima subtraxit, & loco illorum addidit quatuor dies Dominicæ Quinquagesimæ, & duos ex hebdomada sancta. Ergo pro Dominicis privilegium Bullæ prodesse poterit. Secundò, in aliis ieiuniis per annum prodest Bullæ privilegium. Ergo prodesse poterit in Dominicis Quadragesimæ, qui non sunt dies ieiunij, sed solum abstinentia. Tertio, quia Quadragesima specialiter excluditur ab hoc privilegio in reuerentiam ieiunij à Christo Saluatore nostro exhibitari: dies Dominici hoc ieiunium non representant: siquidem in illis non ieiunatur. Ergo in illis locum non habet privilegij exclusio. Quarto, & præcipuè, quia Bulla Latina, ad cuius normam Hispana intelligenda, & regulanda est, tantum excludit à privilegio ieiunia Quadragesimæ, sub quibus manifestum est, dies Dominicis non comprehendi. Verba Bullæ Latinæ concessæ à Gregor. XIII. die 5. Martij, anno 1574. cuius tenorem successores Pontifices sequuntur, hæc sunt: *Insuper declaramus, intentionis nostræ fuisse, & esse, sub indulto vescendi ouis, & lactiniis Prelatos, Archiepiscopos, aliosque Superiores, & inferiores, necnon alios personas ecclesiasticas regulares, & qui in ordine Presbyteratus fuerint seculares, extra quadragesimalia ieiunia tantum in omnibus aliis temporibus, & ieiunij totius anni comprehensos esse, & ipsis extra dicta tempora quadragesimalia, eis vti licere*. Ecce quomodo Pontifex permittit illis perionis, extra ieiunia quadragesimalia vti ouis, & lactiniis. Ergo poterunt illis vesci in Dominicis. Neque obstat, quòd Commisarius transcribens Bullam solum dixerit, *tan solamente en los dias de Quadragesima*: quin addiderit, *ieiunij*: quia, cum in rigore solum dies ieiunij sub Quadragesima comprehendantur, vt probatum est: satis intellexit, solos dies ieiunij explicari illis verbis. Non enim Commissario permillum est mutare privilegium plumbeæ, cum ex Latino idiomate in vulgarem linguam vertit, quinimò, vt testatur Emmanuel dicto §. 6. n. 8. Nauarr. c. 27. n. 62. in casum referuarum Bullæ Cœnæ incidere, si substantialem faceret mutationem. Ergo Commisarius per dies quadragesimales non potest dies Dominicis intelligere, cum Bulla Latina solos dies ieiunij intelligat.

9. In hac questione dicendum existimo, in rigore hanc secundam sententiam probabilem esse, & secuta conscientia sequi posse, quousque illa prædicta declaratio Pontificis, quam Doctores referunt, authenticè publicetur, & iuridicè constet.

PUNCTVM VIII.

De facultate eligendi Confessorem.

Privilegij summa sic habet: *Item, paraque con mas puridad, y limpieza de sus conciencias puedan hacer oracion, concede su Santidad à todos los susodichos, que puedan elegir por Confesor qualquier Presbytero secular, ó regular, de los aprobados por el Ordinario, el qual les pueda absolver una vez en la vida, y otra en el articulo de la muerte, de qualesquier peccados, y censuras, aunque sean de los reservados, y referuadas à la Sede apostolica, y de los declarados en la Bula de la Cena Domini, excepto del crimen y delicto de la heregia, y de la censuras, y peccados ne referuados à la Sede apostolica, los puedan absolver tantas, quantas voces los confessaren con penitencia saludable, conforma à las culpas. Y en caso que sea necesario satisfacion para conseguir la dicha absolucion, la hagan por sus personas, y auiendo impedimento, la puedan hacer sus herederos, ó otros por ellos.*

§. I.

Qui Confessarius, & qualiter absoluere, possit à peccatis referuatis habentem Bullam.

1. Confessarius debet esse approbatus ab Ordinario, & à quò Ordinario.
2. Parochus, dum Parochus est, vbi libet eligi potest.
3. Approbatus per examen, vel aliis, qualiter eligi possit.
4. Qualiter regulares eligi possint.
5. Hic Confessarius re absoluere potest ab omnibus peccatis referuatis Sedi apostolica semel in vita, & semel in morte.
6. An à peccatis referuatis Pontifici, si occulta sint, possit sepe absolui? Affirmat Sanch.